

Metsän turvallisuus

Pirkko Siltala

SUMMARY: THE SECURITY OF THE FOREST

Siltala, P. 1987 Metsän turvallisuus. Summary: The security of the forest. *Silva Fennica* 21(4): 405–414.

Artikkelissa käsitellään metsän turvallisuutta kirjailijoiden kuvausten ja psykoterapeuttisen kokemuksen pohjalta. Metsän syli voi elävöittää varhain koetun turvallisen sulautumisen kaikkeen itseä ympäröivään, esimerkiksi äidin ja isän syliin. Metsään on turvallista ulkoistaa sisäisiä mielenliikkeitä kuten tunteita, himoja, pelkoja ja eroottisia mielikuvia. Luonnon säännönmukainen rytmi tuo turvallisuutta. Väkivaltainen metsän käsittely ja ilmansaasteet uhkaavat turvallisuutta antavaa metsää.

The security provided by forests is approached through various authors' descriptions and through psychotherapeutic experience. The lap of the forest can recreate early security, protection and unity, for example the lap of mother or father. The forest is also a safe place to externalize inner feelings, desires, fears and erotic images. Intensive forest management and air pollution are nowadays threatening the protective role of forests.

Keywords: Forest, security, feeling, experience
ODC 907.2+907.3+903.6

Author's address: Meritullinkatu 16 A, SF-00170 Helsinki, Finland.

Metsän syli

Metsä on arvoituksellinen. Sen sanoo kohdalleen runoilija:

*Metsä! miten se aina onnistuu näyttämään
arvoitukselliselta
jonka ratkaisu on näköpiirissä, mutta
tavoittamaton?
Ikiaikaiselta lauseelta
jonka luin sujuvasti,
luin ja ymmärsin
koko merkityksen ja mielen
äskes, kun kiiruhdin polkua
sinne
mutta kun ehdin tänne
se oli jo poissa.
Kaikki mieli
hävinnyt hämäriin.
(Nummi 1987).*

Metsän antamaa turvallisuutta säätelee koko se kulttuuri, yhteiskunta ja sukupolvi, jossa ihminen elää ja on suhteessa metsään. Meren äärellä kasvanut tuntee metsän pelottavana ja meren turvallisena, lähiösukupolvelle metsä on outo ja merkityksetön. Artikkelissani käsittelen metsän turvallisuuden ulottuvuuksia. Turvallisuuden tunne syntyy ja kehittyy suhteessa toiseen, ennen kaikkea ihmiseen, mutta myös luontoon, metsään, puuhun. Suhde edellyttää silloin sellaista vuorovaikutusta, jossa tapahtuu vastaanottamisen ja antamisen vuorovaikutus ja joka ulottuu sisäiseen maailmaan, mielen maailmoihin asti, ja tuottaa pysyvyyden ja samuuden tunteita.

Kehityksellisesti varhaisin ja perustavaa laatua oleva turvallisuutta antava yhteyden muoto on sulautuminen kaikkeen itseä ympäröivään, esimerkiksi äidin ja isän syliin. Äidin

Ashley Selby

Aarne Reunala

Kuva 1. Metsän sylissä aikuinen voi kokea samanlaista turvallisuutta kuin lapsi vanhempiensa sylissä.
Fig. 1. In the forest an adult can re-experience the security of the mother's lap.

ja isän liikkeet, heidän sydämenlyöntinsä, hengityksensä ja lämpönsä vauva tuntee ominaan. Syli on se paikka, jonka avulla jokainen ihminen orientoituu maailmaan, maailmassa ja jonka mielikuvan turvin hän voi myös kuolla.

Olemme tottuneet puhumaan myös metsän sylissä, metsän syleilystä, metsän helmas-ta, metsän uumenista, metsän kohdusta, metsän sydäimestä. Metsä koetaan kuin äidin ja isän ruumis. Ruumiilliset vitaaliset voimat rytmittyvät metsän välittämien aistimusten mukaan sekä suuntaavat ja sitovat suhdetta metsään. Ruumiin alkeiskieli, aistimuskieli elävöityy niin äidin kuin metsänkin sylissä. Metsän tuoksu, kosketus, tilan tunne, kuuloaistimukset, visuaaliset aistimukset ovat metsässä havaittavissa. Tämä aistimuskieli on myös kaiken kuvallisen ja symbolisen muodostuksen ehto ja perusta. Ruumiillisesti, aistimusvoimaisesti koettu ykseyden maailma ei ole kaaoksen alainen, vaan luonnon, metsän

säännösten alainen, jotka ilmenevät rytmeinä, sävyinä, eleinä ja niiden järjestyksenä. Tuntiessaan ykseyden metsään ihminen ikään kuin siirtyy tilasta toiseen, valvetilasta uneen, jännityksestä rentoutuneeseen kylläisyyteen, eristetystä avaruuden kokemuksesta turvalliseen lepoon.

Kasvunsa aikana yhteensulautumisessa metsään lapsi täydentää ykseyden kokemustaan ja turvallisuuden tunnettaan. Mutta myös aikuinen löytää metsässä jälleen itsensä, koostuu ja cheytyy itseä hajoittaneiden ja rikkoneiden ristiriitojen jälkeen sekä löytää jälleen itsensä kokonaisuutena ja kokonaisuuteen kuuluvana.

Helvi Hämäläinen kertoo kirjailijahaastattelussaan (Hämäläinen 1982) kuinka hän vaikean ristiriitatilanteen jälkeen pakeni Helsingistä asumaan hämäläiseen Härjänojan kylään, jota hän nimitti Ketunkivekseen ja Lintukodokseen ja jota metsät ympäröivät. Mustikat metsässä saattoivat värjätä valkoisen

hevosen siniseksi, joka juoksi pitkin kuutamon valaisemaa niittua. Helvi Hämäläisen runoista kuvastuu metsän moni-ilmeinen olemus:

*Tuo minulle lahjaksi kyläneukko valkoista vettä
metsälähteen vettä,
laskee portaille sangon, sanoo:
Tuon lahjaksi sinulle lähdevettä,
jossa on kuvastunut pilvi
ja jossa on kuu välähdellyt.
Yli taivaan harppoo kuin lammikon
kantaen kädessään täysikuuta.
Se on punainen hänen tupansa lieden tulesta,
lahjoittaa minulle koivikkonsa yläpuolella
loistavan täysikuun.
Tuo kuun kuin lehmän metsästä luokseni.*
(Hämäläinen 1981, 136–137)

Tämä Härjänojan metsä ja sen männyt saavat Hämäläiselle kansannaisen, piian sylinmuodon. Metsä muuttuu suureksi äidiksi, jossa ”orpolapsen, äpäralapsen”, joka on ollut kaikkialla liikaa, on hyvä rauhoittua, toipua, saada uusia voimia ja kulkea eteenpäin kirjailijatiellään.

*Sinivihreäsilmäinen Härjänojani,
suuret punaiset aurinkokasvoisi kumarra ylitseni,
kuivin eukonkäsinesi kiedo minut suovillaliinaan.
Äitini, sinun kuivat mäntykäsivartesi, pihkaiset ja
lujat,
tahdon tuntee ympärilläni kokeakseni hellyyden.
Olen kuin piian äpäralapsi, kaikkialla liikaa,
liian vähän hellyyttä saanut.
Sinun helmassasi on auringonpaisteiden suuri pallo.
Vankoilta piian käsivarsillasi, kitistyneillä eukon
käsivarsillasi,
suurella maitoisella povellasi,
kuivien mäkiäsi nääntyneillä nisillä pidä minua.
Olen kestänyt tänne asti.*
(Hämäläinen 1981, 80–81)

Metsä voi korostaa ihmiselle myös yksinäisyyden tunnetta, ihmisen sisäinen vieraus ja kolkkaus yhtyy korven autiuteen ja karuuteen. Tämäkin merkitsee ihmiselle yhteyden tunnetta, kokemusta siitä, että hänet on ymmärretty ja hän on turvassa. Loukatusta ja haavoitetusta ihmisestä saattaa tuntua siltä, että vain metsän kylmyys, talvi ja jää voivat antaa haavoittuneelle ja verestävälle mielelle suojan. Sielun hipiä on arempi kuin kasvojen.

Puun jäiset neulaset tarttuvat siihen ja tuottavat samaa tuskaa kuin ihmiset.

Sielunmetsä

Puun avulla ihmisellä on tarve mieltää ja järjestää minämaailmaansa saadakseen tunnetun olemassaolosta. Puutahan on nimetty sielunpuuksi, kosmilliseksi puuksi. Puu ei ole symboli vaan jatkuva tapahtuma, josta voi löytää itsensä. Kirsi Kunnas (1950, 17) kuvaa runossaan tapahtuman tähän tapaan:

*Niin usein kasvaa sisällämme puu
ja vuori puun juurten sisään, ympärille
taustaan muodostuu,
ja miltei olematon ilma kirkkain vedoin
piirtää viivain jyrkkyyden ja katseelle
ei sekään ole kaukana
vain käpertynyt vuoripuu
ja läheisyys
kun kuljemme ja askel koskee polkuun,
nurmen pehmeudessa lepo.*

Nähty puu kasvaa sisäämme, koska sen koemme, mutta sitä mukaa kuin maisema järjestyy, saa puu uudet mittasuhteet: minän suhde maailmaan selkeytyy (Kunnas 1981, 211–212).

Ihminen siis sisäistää ulkoisen ympäristön, esimerkiksi metsän sisäiseksi sielunmaiseksi, sielunmetsäksi. Näin hänen ei tarvitse sitä menettää, vaan se säilyy hänen mielellään, vaikka hänen on pakko olla pitkiäkin aikoja poissa metsästä. Metsän turvallisuus elää sisäistettynä. Runoilija sanookin: ”Minun hämärtyneen sieluni kirkastettuun metsään” (Manner 1980, 356).

Metsä voi toimia myös ns. transitionaaliobjektina, jossa illuusionomaisesti eletään ykseys menetetyksi kanssa. Lapsi voi tuntea metsän syleilyssä olevansa vielä yhtä äidin kanssa ja opetella näin omaa eriytymistään ja yksilöitymistään. Myös aikuiselle metsä voi tarjoutua tällaisena kuvitteellisena välimaastona, jossa hän voi illuusionomaisesti tuntee turvaa, suojaa ja rauhoittua.

Metsään on turvallista ulkoistaa omia sisäisiä mielenliikkeitä, tunteita, himoja, pelkoja, eroottisia mielikuvia ja haluja. Eino Leino Helkavirsissään kuvaa tätä tapahtumaa: Ahdistunut Tumma näki paimenessa ollessaan kuinka

Kuva 2. "Sinun kuivat mäntykäsivartesi". Helvi Hämäläinen koki metsän turvallisena emona.
Fig. 2. "Your dry pine-arms". Poet Helvi Hämäläinen has written about the forest as a protecting female.

*Lempo seisoi suon selällä,
Hiidet hirnui kankahalla,
juuttahat jälestä juoksi,
maasta Maahinen kohosi.*
(Leino 1977, 75)

Murhaan syyllistyneelle miehelle "korpi kauhistuu" ja

*Hiiden immet hyppelivät tuiman tunturin laella,
käärivät hiuksihinsa
miehen, jok' on murhan tehnyt,
sylitellen, suukotellen,
elon lämpimän imien,
ottavat omaksi Hiiden,
alla hangen hautoavat.*
(Leino 1977, 24)

Eroottiset mielikuvat

Metsään voidaan turvallisesti kohdistaa myös eroottisia mielikuvia. Suomalainen mies on elänyt hyvin voimakkaan seksuaalis-eroottisen tunnelatauksen nimenomaan metsässä. Metsässä hän on nähnyt viettelevät sinippiat, metsänneidot, Hiiden immet ja velhot liikkeessään metsätys- ja kalastusmatkoillaan. Runoilijat ovat kuvanneet naista metsästä lähtöisin olevilla mielikuvilla:

*Niin sinua katsoin, neiti,
kuin kangas kanervatansa,
niin sinua kuulin, neiti,
kuin salo kevätkekeä,
kunnahalla kukkuvata.*
(Leino 1898)

Helvi Hämäläinen (1980–81) on kirjailija-haastattelussaan kertonut, kuinka "minulla on joskus sellainen tunne, että minulla on yhteys luontoon – että tuo kuusi ja nuo koivut, tosin erinäköisinä kuin minä ovat sama kuin minä. Se on sellainen tunne, jota ei voi kuvata – hyvin syvä onnen tunne. Se on kaikki käsittävä rakkauden tunne. – Minä en tiedä, johtuuko minun hurmioni seksuaalisista syistä, tämä luonnon ja kauneuden hurmio. Kenties se on sitä: ikään kuin koko maailma syleilisi. Minulla on ollut sukupuoliakti koivuun, kuuseen, kiveen, veteen."

Kuva 3. Metsään voidaan turvallisesti kohdistaa eroottisia mielikuvia. Tätä havainnollistavat esimerkiksi metsänneitsyt-uskomukset. Riina Ahosen kuva kirjasta Metsänhaltiat (SKS 1983).

Fig. 3. It is safe to project erotic desires to the forest. The beliefs in forest virgins is an example of this. A picture by Riina Ahonen from the book *Metsänhaltiat* (SKS 1983).

Kevättä Hämäläinen (1981, 25) kuvaa voimakkaalla eroottisella latauksella:

*Puissa juopottelee haltia paksu
punasuukkoja kuuselle paiskaa, lepät, lehmukset
nai,
humalassa villi on haltia joka puussa,
joka puussa haltia mahloja juo.*

Syklinen aika

Jatkuvuuden tunne ja tietty ennustettavuus luovat turvallisuutta ihmisen mieleen. Metsä on totuttu mieltämään niin, että sinne voi palata, metsä pysyy. Muutokset syntyvät luonnon rytmin ja syklin tahdissa vuodenai-

kojen, ilmaston vaihtelussa sekä kasvun muutoksissa. Metsän avulla ihmisen elämä on sidottu luontoperäisiin rytmeihin, esim. vuodenaikojen vaihteluihin. Sarmela (1979, 9) on todennut, kuinka vuosituhsia ihmisen on luonnonkulttuureissa mukautunut verkkaiseen elämään noudattamaan vuodenaikojen vaihtelua ja luonnon määräämää jaksottaisuutta.

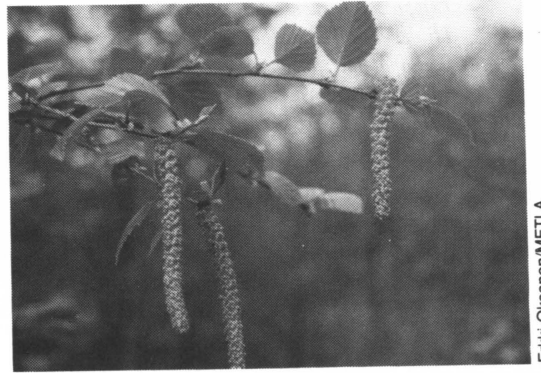
Elämä on rakentunut sykliselle ajalle, ei lineaariselle, kellon ajalle, kuten teollisessa yhteiskunnassa. Syklinen aika sisältää eräänlaisen reaaliajan, jossa ihmisen elämä mukautuu vuodenaikojen, sadekausien, kylmyys- ja lämpövaihteluiden, siis sääolosuhteiden mukaan, jotka määräävät kasvun ja eläinten liikkeet.

Luonnon rekisteröinnin rinnalla rytmiä määräävät myös sosiaaliset instituutiot, ennen kaikkea uskonnollinen järjestelmä juhliin. Rytmii ja jaksottaisuus luo turvallisen elämän perustan. Ihminen kantaa syklistä aikaa ruumiissaan, vaikka moderni aikajärjestys pyrkii alistamaan rytmisyyden lineaarisen rationaalisuuden, karriäärin, ohjelmoinnin, kannattavuusjärjestyksen ja projektien rajoihin. Syklinen aika on sekä läsnäoloa tässä ja nyt että elämästä pitkällä aikahorisonteilla, kaikki tulee ajallaan. Syklisessä ajassa elämä on kello eikä kello elämä.

Metsän aika on syklistä aikaa. Syklisen ajan luonnollisen kulun näkee, kun käy säännöllisesti metsässä. Metsältä voi myös oppia syklisen ajan olemusta, ja siksi ihminen järkkyy, jos metsän aikataulua muutetaan. Puu tarvitsee aikaa kasvaa ja järjestäytyä. Niin myös ihminen. Puun omaehtoiseen ja omayritymiseen kasvuun voi ihminen samastua ja löytää oman kasvunsa. Myös elämänkulun eri vaiheissa ihminen löytää kuvansa metsän puissa. Tuhoutumisen ja kuoleman jälkeen metsässä sammal alkaa taas kasvaa, ruoho ja mustikka, pensaat ja puut. Eläimet palaavat. Tämä kokemus antaa toivon.

Luonnon oma rytmi tuo tietyn säännönmukaisuuden muutoksiin. Tämänlaatuiset vaihtelut sallivat turvallisen odotuksen, rajut, äkkiarvaamattomat muutokset sen sijaan synnyttävät turvattomuutta, odotukseen sisältyy pelko ja arvaamattomuus.

Tämän aikakauden ihmisinä olemme rikkoneet metsän itse itsensä säätelyn ja olemme turvautuneet varsin välinpitämättömään ja väkivaltaiseen metsän käsittelyyn. Seurauk-

Erkki Oksanen/METLA

Kuva 4. Vuodenaikojen vaihtelut metsässä liittävät ihmisen luonnolliseen, sykliseen elämän kiertokulkuun.
Fig. 4. Changes of the seasons in the forest give a feeling of belonging to the natural, cyclical process of life.

sena metsästäkin on tullut turvattomuuden tyyssija. Kun emme riittävästi uskalla luottaa metsän omaan ja ihmisen hellävaraiseen yhteissääteilyyn, tuhoamme jatkuvuuden ja ennakoimisen antaman turvallisuuden. Eeva Kilpi (1982, 74) toteaaakin, kuinka "puut ovat niin vakavia nykyään, niitä ei suojaa mikään."

Rauhoittava ja vapauttava tila

Metsästä on tullut voimaton. Kuitenkin metsän voimaan kasvava ihminen on voinut samastua ja sisäistää sitä sisäiseksi voimavaraksi. Aleksis Kivi toteaa tämän:

*Metsän poika tahdon olla,
Sankar jylhän kuusiston,
Tapiolan vainiolla karhun kanssa painii lyön,
Ja maailma unholaan jääköön!*
(Kivi 1944)

Tällä tavoin metsä antaa mahdollisuuden itsen orastavan tahdon kokeiluun, aloitteellisuuteen ja aktiivisuuteen. Tahto sidotaan metsän suomaan esteettömään kuvitteellisuuteen, leikkiin, peliin ja työhön.

Turvallisuuden tunne tarvitsee luottamuksen ja epäluottamuksen välisen tasapainon. Ihminen luottaa, mutta hän myös pettyy ja rakentaa tämän kokemuksen pohjalta realistista luottamusta. Kaikkein ei voi luottaa ja elämän eväiksi tarvitaan myös ripaus epäluo-

loa. Metsä on luotettava ja epäluotettava samanaikaisesti. Metsä heijastaa katsojaansa ystävällisiä äidinkasvoja, metsä levittää turvallisen ja lämpimän suojansa kulkijan ylle, mutta metsä kätkee sisäänsä villipedot, jääty-misen, rajumyrskyt, eksymisen ja unohduksen mahdollisuuden. Metsä kääntää ihmiselle

myös pelottavat, uhkaavat, piittaamattomat, jopa kuoleman kasvot.

Nykyisin tämä tilanne on muuttunut niin, että ihminen pelkää enemmän sitä, mitä hän tekee metsälle sitä raiskatessaan kuin mitä metsä hänelle. Totesin artikkelini alussa kuinka turvallisuus vaatii vastavuoroisuutta.

Simo Hamelius/Metsäkuva-arkisto

Kuva 5. Suomalainen on tottunut lähtemään metsään silloin kun jokin häntä raastaa ja repii.
Fig. 5. The Finn habitually goes to the forest when something torments him.

Voiko ihminen antaa metsälle vastaavasti sitä huolenpitoa ja hoivaa sekä tukea, mitä ihminen itse metsältä odottaa ja vaatii? Koskisiko huolenpidon talous myös metsiämme?

Metsä voi säilyä tulevankin sukupolven ihmisten mielissä kutsuna äärettömyyden kokemukseen, vapaan ja onnellisen olotilan unelmana, jos metsästä pidetään huolta. Tämän ja myös tulevan aikakauden ihmiselle metsä tarjoaa rauhoittavan ja vapauttavan tilan jäsentää sisäisiä ristiriitojaan ja paineitaan sekä tuntee parantavaa yksinäisyyttä - vastakohdantana yhteiskunnan hierarkisille järjestelmille, tukahduttaville paineille ja vaikeille ihmis-suhteille.

Metsässä ihminen uskaltaa olla vapaa turvallisesti, koska siihen tarvitaan luonnon omaa järjestystä ja sen antamia rajoja. Metsä sisältää niin monintasoista vivahdeikkautta ja muotoa vuodenaikojen ja erilaisten metsätyyppien sekä kasvuvaiheiden mahdollisuuksina, että ihmismielen jokaiseen värinään metsä tuntuu vastaavan. Metsässä ihminen sisäisesti kasvaa, kehittyä ja kypsyy.

Suomalainen on tottunut lähtemään metsään silloin kun jokin häntä raastaa ja repii. Metsässä suomalainen on löytänyt itsensä, tuntenut kuuluvansa kokonaisuuteen. Metsälle hän on voinut haastaa huolensa, murheensa ja syllisyytensä ja löytänyt armon. Kun ihmisellä on ollut luottamuspuola, hän on ollut täynnä epäluuloa, hänen on ollut vaikea samastua ja kokea yhteyttä ihmisiin, hän on lähtenyt metsään, kiinnittynyt ja samastunut siihen sekä sen eläimiin, kasveihin, veteen. Kun kenellekään toiselle ei voi avautua, matka suunnataan metsään.

Timonen on tutkimuksissaan kansanlyriikasta (1984, 258–262) todennut, kuinka yleisin ratkaisutapa on ”mennä metsään kesällä”. Huoliensa haastelija -runo kuvaa tätä tapahtumaa:

*Kun jeesus kesän tekköopi
maat sullaa Maariaine,
mään mies metsää sitt kesällä
lehen kannan kasvajessa
kohotessa koivun oksan
puhetessa putken juuren
nauriin saahessa navalle.
Tuolla mie siit tuultelen tussain
pakajelen mielpahhain:
puhun Jumalan puille
sanon sananjaloille*

*katajoille kaarittelen
pakajan pajun vesoille
haastan haavan lehtiöille.
Ne ei kerro kenellekään
kullekaan ei kuikuttele.*

Timonen kuvaa edelleen, kuinka laulajaminäntä puuttuu jokin yleisinhimilliseltä kannalta olennainen, joka muilla ihmisillä yleensä on: äiti, isä, koti, mies, lapsi, ystävä. Tämän puuttuvan sijasta hänellä on metsä, sen tuuli, linnut, puut, vesi. Orpo toteaa: ”*minua ei ruokkinut oma äiti, vaan minut syötti tuomenkukka, kasvatti katajanmarja, varsin vaapukka elätti*”. Leski toteaa: muilla on kullat kuulemassa, mutta ”*miull on kuuset kuulemassa, hongan oksat oppimassa*”. Paimen pyhänä: ”*Kivi on mulla kirkkonani, pajupensas pappinani, lahoppuu laulajanani*.” Koditon: ”*Korvessa minun kotini, kalliolla kartanoni, pirttini petäjikössä*”.

Metsän antama turvallisuuden tunne näkyy kansanrunouden mielikuvissa yksinäisen kohtalona, joka on kova, mutta sisältää samalla luottavaisen yhteyden, ymmärtämyksen ja rauhan. Metsässä vangituksi itsensä tunteva saa illuusion vapaudesta ja sopeutumaton pelastuksen.

Uhkat metsän turvallisuudelle

Suomalainen on tuntenut metsän siinä määrin turvallisiksi, että myös kuolemista, kuolemaa ja sen jälkeistä elämää ovat siivittäneet mielikuvat metsästä. Tuonela on talonpoikaisen yksinkertainen erämaakylä metsän keskellä, hiljaa hipuvan erämaajoen takana. Kuusi on kuoleman puu, sen oksilla peitämme vainajan ja sen ”huminassa” on hyvä nukkua kuolemanunta. Kuuset, nuo ikuisen ja pysyvän mielikuvan puut antavat myös elämään jäävälle turvallisuutta.

*Isä on kuollut taas.
Tänään hän on kuollut tästä maisemasta.
Isättöminä seisovat kuuset
risti latvassaan.
Kun epätoivo tulee
ovat kuuset.
Kun toivo menee
ovat kuuset.
Minä pitelen niistä kiinni.
(Kilpi 1982, 7)*

Virolainen tutkija Oskar Loorits (Timonen 1984, 262) on kehittänyt teoriaa alkusuomalaisesta maailmankatsomuksesta, jolle hänen mukaansa on ollut ominaista syvä, pehmeä yhteenkuuluvuus luonnon kanssa. Vastakohdantana hän näkee vanhan germaanisen hengenlaadun, joka on kokenut luonnon viholliseksi, halunnut alistaa sen kovuudella. Olemmeko me suomalaiset kadottamassa tämän alkusuomalaisen maailmankatsomuksemme, pehmeän yhteenkuuluvuuden metsän kanssa ja omaksumassa vieraan, germaanisen hengenlaadun, jossa koemme metsän vihollisena emmekä turvanamme ja olemme alistamassa sen vihamieliseen hallintaamme ajattelemattomalla riistolla ja raikauksella?

Suomalaisen maailma on ollut metsän uumenissa. Turvallisuus on ollut siellä. Avohakkuut riistävät uumenen ja sitä tietä myös suojan, joka on keskeistä turvallisuudessa. Suomalainen on sisäistänyt mieleensä tämän metsän uumenen ja kokenut olevansa turvasa myös silloin, kun on kaukana metsästä.

Akateemikko Matti Kuusi julkilausuu metsäsuomalaisen manifestin (1987), jossa hän toteaa, kuinka ihmisen suhde luontoon on paljastunut vuosisatamme varsinaiseksi jännitysnytelmäksi. Kysymys ei ole enää miellyttävän ja epämiellyttävän ympäristön rajankäynnistä, vaan ihmisen ja koko biosfäärimme tulevaisuudesta erilaisten katastrofiuhkien pimentämässä maailmassa. Humanisteille, toteaa Kuusi, uuden ajan uurtajille, on tuttu käsite nemesis naturalis: havainto että luonto kostaa sille joka loukkaa sen tasapainoa. Varhaiset humanistit varoivat hybridistä, uhmaylpeyttä. He tunsivat nöyrää yhteenkuuluvaisuutta tutkimansa luonnon kanssa.

Suomi ilman metsiä on maailmanlopun maa. Pohjoismaiden ulkopoliitikalla tuskin on polttavampaa yhteistavoitetta kuin vaatia kaikkien teollisuusmaiden rikkipäästöjen kansainvälistä kontrollia ja happosadepilvien ohentamista. Metsänpuolustus ei Suomessa ole nyt vähemmän elintärkeä rintama kuin maanpuolustus. Metsänpuolustuksemme strategiaan voisi kuulua, että aina kun vih-

reää luontoa jossakin betonisoidaan, samankokoinen alue on toisaalla palautettava metsäksi, puistoksi, pelloksi. Olkaamme siis metsäsuomalaisia.

Suomalaiselle metsä on aina ollut vähintään ihmisen veroinen, mutta useimmiten ihmistä mittavampaa ja pyhempää. Suomalainen metsäihminen sisäisine ominaisuuksineen on merkitsevä ja ainutkertainen, jolla on ikiläheinen kosketus luontoon ja hän on tavallaan kuin osa siitä. Lainaan Anna Maria Tallgrenin (1934, 9–10) kuvaa: ”Tässä mielessä suomalainen ihminen muistuttaa Andersenin sadun kuninkaanlapsia, joista eräälle halki elämän jäi olkaan metsäjoutsenen siipi käsivarren asemasta: jokin säe liittää hänet yhä luonnonmyyttien ja korpinäkyjen maailmaan”.

Kirjallisuus

- Hämäläinen, H. 1980–81. Luovuushaastattelu. Haastattelijana Ritva Haavikko. SKS:n kirjallisuusarkisto.
— 1981. Valitut runot. Helsinki–Porvoo–Juva.
— 1982. Kirjallisuushaastattelu. Haastattelijana Toini Havu. SKS:n kirjallisuusarkisto.
Kilpi, E. 1982. Ennen kuolemaa. Helsinki–Porvoo–Juva.
Kivi, A. 1944. Kootut teokset. Tampere.
Kunnas, K. 1950. Uivat saaret. Porvoo–Helsinki.
— 1981. Miten kirjani ovat syntyneet. Studia generalia luento. Julkaisussa: Haavikko, R. (toim.): Miten kirjani ovat syntyneet. Helsinki–Porvoo–Juva.
Kuusi, M. 1987. Metsäsuomalainen manifesti. Uusi Suomi 11. 1.
Leino, E. 1950. Niin sinua katsoin neiti. Julkaisussa: Tallgren, A.-M. & Hellaakoski, A. (toim.): Runon vuosikymmenet. Helsinki–Porvoo.
— 1977. Helkavirret. Keuruu.
Nummi, L. 1987. Matkalla niityn yli. Keuruu.
Tallgren, A.-M. 1934. Ranskan kirjallisuuden kultainen kirja. Keuruu.
Timonen, S. 1984. Yksi on tuuli tuttavaista. Julkaisussa: Achte, K. & Kuusi, K. (toim.): Yksinäisyys. Keuruu.
Sarmela, M. 1979. Sopeutuminen aikaan. Kalevalaseuran vuosikirja 59.
Siltala, P. 1984. Kirjallinen työ naisen elämänratkaisuna. Lis.tutk. Joensuun yliopisto.

Total of 15 references

Summary

The security of the forest

The feeling of security provided by forests depends on the culture, society and generation, in which individual lives and the nature of the forest. A feeling of security develops in a reciprocal relationship with another person, especially in child's relationship to his parents, but also in relation to nature. The peculiarity of a forest is that it is experienced as the body of mother or father, as is seen in common Finnish expressions like "the lap of forest", "the embrace of forest", "the womb of forest" and "the heart of forest".

Consequently, for many people the forest is a place of recovery, where they can feel again feelings of protection and wholeness, reminiscent of childhood experiences.

An individual tree can be seen as a general symbol of life but it is, also, an image of the growth process itself. The forest with its varying sceneries and changing seasons offers man a kind of window to the scenery of his own soul, the forest of the soul. Thus the security of the forest can become an internalized feeling, present in the mind even during long absences from the forest. The forest is also a safe environment to project many kinds of feelings, desires, fears and erotic dreams.

Through the forest man can feel a certain sense of permanence and predictability. The forest is always there, one can go there any time. Through the forest,

man's life is attached to rhythms of nature - seasonal changes, periods of growth and rest, periods of reproduction and aging. The rhythm and periodicity of nature, like periodically repeated social festivities, are the foundation for security in life.

Time in the forest is cyclical time, as for man himself. As modern life forces man to adapt to rigid daily schedules of work and other social routines, the cyclical time of nature and forest offers man the possibility to comprehend his own fundamental being. It is just the rhythm of nature itself which is the ground of man's sense of security. This is why radical and brutal interventions in forests by modern technology are experienced so vehemently and deeply. Forests have become, unfortunately, a place of insecurity.

The foundation of the feeling of security is reciprocity. Accordingly, man should give forest the same care, attention and aid, which he himself wishes to receive from it. The forest should be seen as a friend to be cared for attentively, not as an enemy and object of exploitation.

Man's relationship with nature manifests itself in the peculiar threat of our century. The old concept "nemesis naturalis", well-known to humanists, states that nature has always in store a revenge for those who affront its equilibrium. With this in mind, modern forestry should include special strategies for the defense of forests: air pollution should be prevented, and the loss of forests by expanding urbanization should be compensated by creating corresponding new green areas.